

תוכניות אקדמיות בשיתוף שתי"ל

הקורס יעסוק בתהליכי טרנספורמציה של קונפליקט בהקשר של הקונפליקטים החברתיים (האתניים/ לאומיים/ דתיים) הבולטים בחברה הישראלית. הלימודים ישלבו בין כמה תחומי ידע שונים: התחום של חקר סכסוכים, תהליכי שינוי, ארגוני החברה האזרחית ומחקר פעולה; בנוסף להשתתפות בשיעורים יצטרפו הסטודנטים לעבודה מעשית בארגוני שינוי חברתי, ובמהלך השנה יבחן הקשר בין התיאוריות השונות לפרקטיקות הקיימות בשדה של ארגונים לשינוי חברתי בישראל.

מטרות הקורס:

- פיתוח יכולת הסתכלות אנליטית-ביקורתית על מבנים חברתיים ועל קונפליקטים בחברה הישראלית; הגברת מודעות ליחסי כוח ולהשפעות המיקום של החוקר/המתערב בסכסוך
- רכישת כלים ומיומנויות לניתוח אסטרטגי, להתערבות במצבי קונפליקט חברתי ולעשייה רפלקטיבית
- הגברת מעורבות הסטודנטים בעשייה חברתית ומתן הזדמנות להשתתפות בעשייה ובהשפעה; העצמה, תחושת יכולת ואחריות חברתית
- יצירת גוף ידע חדש המשלב בין תיאוריה לפרקטיקה בתחום של תהליכי קונפליקט ושינוי חברתי, המרחיב את הידע הקיים בתחום

צוות הקורס: מיכאל שטרנברג, תמי רובל - ליפשיץ, רולי רוזן ותמר אוברסקי - שתי"ל; דר' מיה כהנוב - האוניברסיטה העברית

פירוט תכנים מרכזיים:

1. קונפליקטים: תהליכי טרנספורמציה של קונפליקט; תיאוריות של שינוי חברתי; דיאלוג ושינוי; מאבק בונה והתנגדות לא אלימה
2. שינוי חברתי: תיאוריות של שינוי (תיאוריות מערכתיות, פסיכולוגיה של שינוי); החברה האזרחית וארגונים לשינוי חברתי בארץ ובעולם; סוגיות מרכזיות בשינוי חברתי בישראל (זכויות אדם ואזרח, צדק חברתי וסביבתי, פלורליזם דתי, רב תרבותיות ועוד)

קונפליקט ושינוי חברתי: בין תיאוריה לפרקטיקה

בשיתוף עם מרכז שווייץ
לחקר סכסוכים ניהולם
ויישובם, האוניברסיטה
העברית

(קוד א9)

3. מחקר פעולה: היכרות עם פעילות מחקרית היוזמת ומלווה תהליך של שינוי בפרקטיקה תוך שהיא מזמנת חשיבה פומבית ושיתופית על הפעולה. נתמקד במודל השיתופי-פרקטי - המאפשר יחסים סימטריים בין החוקר מן האקדמיה לבין אנשי השטח ובין המפעילים את תהליך השינוי לבין עצמם. סוג זה של מחקר משתף את הפועלים בשטח בתהליך חשיפת תיאוריות אמונות ודעות סמויות ובחינת הדרכים שבהן ניתן להביא לשינוי משמעותי

קהל היעד:

הקורס יהיה פתוח לתלמידי התכנית לחקר סכסוכים, ניהולם ויישובם ולתלמידים ממחלקות אחרות באוניברסיטה העברית על מנת ליצור קבוצת תלמידים שמשקפת את השונות התרבותית, האתנית והלאומית בחברה בישראל

מסגרת הלימוד:

הקורס ייערך במהלך שנה אקדמית אחת, המפגשים יתקיימו אחת לשבועיים במשך כארבע שעות אקדמיות. במקביל, יתלוו הסטודנטים אחת לשבועיים (למשך כארבע שעות) לארגון או פרויקט לשינוי חברתי על פי בחירתם, מתוך רשימה מוצעת

מועד: אוקטובר 2007 - יוני 2008

מקום: האוניברסיטה העברית, ירושלים
שפה: עברית

הקורס מתקיים תודות ל:
Moriah Fund, Dafna Izraeli
Fund

הקורס יעסוק במודלים חדשניים ובכלים מעשיים לניהול קונפליקטים בסכסוכים לאומיים ובינלאומיים. במסגרת הקורס ילמדו שיטות לניתוח זירת הקונפליקט, הכוללות מיפוי שחקנים, מקורות כוח ואינטרסים; מודלים לבניית אסטרטגיה במצבי קונפליקט מורכבים, עקרונות למניעה וצמצום של תהליכי הסלמה, ואסטרטגיות לניהול בונה לעומת ניהול הרסני של קונפליקט. הקורס ישלב מפגשים עם מקבלי החלטות שיחלקו מניסיונם האישי בהתמודדות עם סכסוכים וכן צפייה בסרטים המתעדים מקרי מבחן מעניינים בארץ ובעולם. לאורך הקורס יתאפשר תרגול מעשי של כלים ושיטות עבודה מתחום ניהול קונפליקטים.

מטרות הקורס:

- היכרות עם תיאוריות מרכזיות על מאבק וקונפליקט
- הבנת הנחות היסוד בבסיס מאבקים בונים והרסניים
- הכרות עם מאבקים בונים והרסניים בארץ ובעולם
- רכישת ידע וכלים לתכנון אסטרטגי במצבי קונפליקט
- קידום היכולת ליישם את עקרונות המאבק הבונה במצבי קונפליקט

צוות הקורס: פרופסור חיים עומר, דר' אלון ליאל, מר נחי אלון וגבי תמי רובל - ליפשיץ

פירוט תכנים מרכזיים:

- ניתוח זירת הקונפליקט: מיפוי שחקנים, מקורות כוח ואינטרסים
- בניית אסטרטגיה במצבי קונפליקט מורכבים
- עקרונות למניעה וצמצום של תהליכי הסלמה
- אסטרטגיות לניהול בונה לעומת ניהול הרסני של קונפליקט

קהל היעד: הקורס יהיה פתוח לתלמידי תואר שני במדע המדינה, הלומדים במסלול בדיפלומטיה וביטחון לבכירים

ניהול קונפליקט בסכסוכים לאומיים ובינלאומיים - תוכנית לתואר שני

אוניברסיטת תל אביב החוג
למדע המדינה, המסלול
בדיפלומטיה וביטחון
לבכירים בשיתוף עם שתי"ל

(קוד א10)

מועד: אוקטובר 2007 - פברואר 2008

מסגרת הלימוד: הקורס ייערך במהלך סמסטר אקדמי אחד כל שבוע
במשך כ-3 שעות אקדמיות
מקום: תל אביב
שפה: עברית

הקורס מתקיים תודות ל:
The Swiss Embassy, Moriah
Fund Dafna Izraeli Fund

קורס ייחודי לשינוי חברתי בתחום המוגבלות המשלב בתוכו אנשי מקצוע לעתיד - סטודנטים במכללת דוד ילין הלומדים במסלול מלמ"ח (מורים לאנשים עם מוגבלויות חמורות) ובמסלול יזמות חברתית-חינוכית, עם אנשים עם מגוון מוגבלויות הפעילים בעשייה בקהילה הירושלמית.

מטרות השתלמות:

- הקניית ידע רלוונטי לשינוי חברתי בכלל, ולשינוי חברתי בתחום המוגבלויות בפרט למקדמי החזון בעולם החינוך ובעולם ארגוני אנשים עם מוגבלויות בירושלים
- קידום הבנה הדדית ושותפות בעשייה בין אנשים עם מוגבלויות הפעילים בארגונים לבין אנשי מקצוע לעתיד בתחום החינוך
- הצמחת מיזמים חדשים ומשותפים בקהילה בירושלים המעלים לסדר היום את נושא הקשר בין אנשים עם מוגבלות לבין אנשי מקצוע בתחום החינוך.

צוות הקורס: ישראל סייקס, יועץ ארגוני, שתי"ל; סילביה שטיגליץ, מנהלת מגמת מלמ"ח, מכללת דוד ילין; אייל בלור, מנהל המגמה ליזמות חברתית-חינוכית והמרכז לקיימות, מכללת דוד ילין

פירוט תכנים מרכזיים:

- תפיסה ביקורתית של המפגש בין מוגבלות וחברה
- דפוסים שונים בקשרים שבין אנשים עם מוגבלויות לבין אנשי מקצוע
- מגמות ותהליכים של שינוי חברתי בכלל ובתחום המוגבלות בפרט
- סיפורי התמודדות כמשאב ללמידה הדדית ולהעמקת השותפות
- תהליכי התפתחות של בעלי מקצוע ושל אנשים עם מוגבלות
- יזמות חברתית-חינוכית

קהל היעד: סטודנטים שנה ג' במכללת דוד ילין הלומדים במסלול מלמ"ח (מורים לאנשים עם מוגבלויות חמורות) ובמסלול יזמות חברתית-חינוכית; אנשים עם מגוון מוגבלויות (פיזית, חושית, נפשית, וקוגניטיבית) הפעילים בקהילה בירושלים; פעילים המעוניינים ללמוד מהמפגש עם האחר ולפעול בקהילה כדי לקדם שינוי

קורס משולב לשינוי חברתי בתחום המוגבלויות

יזמה משותפת עם
מכללת דוד ילין ובשיתוף
עמותת שק"ל, ארגון
"בקול" והמרכז לחיים
עצמאיים

(קוד א11)

מועד: בפואר - יוני 2008

מסגרת הלימוד: קורס סמסטריאלי בתוספת סדנא אינטנסיבית
מקום: מכללת דוד ילין, ירושלים
שפה: עברית
הערות: הקורס יהיה נגיש לכל סוגי המוגבלויות, ויחשב כקורס אקדמי
לסטודנטים במכללה

הקורס מתקיים תודות ל:
The Tauber Family Foundation,
NIF Canada

רקע:

נתיבים מגוונים מוליכים א/נשים למיקומים ארגוניים בהם יש להן האפשרות לעבוד עם נשים ולהשפיע על סיכוייהן בהקשרים חברתיים שונים של התמודדות יומיומית. עד עתה, ידע אקדמי בתחומים הרלוונטיים לא תמיד היה נגיש לפעילי ופעילות שטח העוסקים בעשייה חברתית לקידום נשים. התוכנית החדשה באה לענות על צורך זה. היא תפתח במסגרת התוכנית ללימודי מגדר, ותכלול תוכנית לימודים עשירה ומגוונת המשלבת ידע אקדמי מגדרי עם ידע שמקורו בהתנסות ובעשייה חברתית. התוכנית מהווה מסלול ייחודי חדש, המשלב לימודים תיאורטיים עם מחויבות לעשייה חברתית. התוכנית תעניק לבוגריה תואר מ.א. (ללא תיזה).

מטרת התוכנית:

התוכנית קמה לאור הצורך לייצר חיבור בין הידע האקדמי לבין העשייה והידע שנצבר בשדה ובפרקטיקה, תוך מתן חשיבות לידע הנצבר לאורך השנים הן בפעילות בשטח והן באקדמיה. במסגרת התוכנית יוכלו א/נשים הפעילים והמחויבים לקידום נשים מעמדן וזכויותיהן לרכוש ידע עדכני וביקורתי בתחום זה ולהצטייד בכלי עבודה רחבי טווח בתחום של נשים ומגדר. התוכנית שמה דגש על המרכיב היישומי של ההגות בתחום לימודי המגדר ובמיוחד על הבנתם של תהליכים כלכליים, תהליכי שינוי במדיניות הציבורית, עקרונות העבודה של המגזר השלישי וכן אלו של המעצמה השביעית - התקשורת. זאת על בסיס היכרות שיטתית עם התיאוריות המגדריות הבסיסיות

התוכנית תעשיר את הלומדים/ות בתחומים הבאים:

- הבנה תיאורטית רב-מימדית ומעמיקה של נושא המיגדר על כל היבטיו (חברה, רוח, יהדות, מדעי הטבע, חינוך, אומנות)
- בחינת נושא המיגדר בהקשר הייחודי שלו בחברה הישראלית
- למידה מהידע הקיים בשדה וחשיבה על חיבורים בין ידע זה לידע אקדמי
- ניתוח תיאורטי ומיגדרי של פעילות שטח

מיגדר בשטח: מסלול לתואר שני המשלב תיאוריה ועשייה חברתית

אוניברסיטת בר אילן,
התכנית הבין-תחומית
לתארים מתקדמים בלימודי
מיגדר, בשיתוף עם שתי"ל

(קוד א2)

- חיבור לידע מחקרי ואמפירי קיים ביחס לתחומי העשייה והפרקטיקה
- מתן כלי מחקר ומתודולוגיה
- מתן כלים לניתוח תהליכים אופייניים ודילמות מרכזיות בפעולה פמיניסטית
- יצירת רשת חברתית ורשת קשרים שתגשר ותחבר בין האקדמיה ואירגוני פרקטיקה העוסקים בתחומים אילו
- מתן תואר אקדמי מוכר

קהל היעד:

המסלול מיועד לא/נשים העוסקים בפעילות חברתית הממוקדת בנשים ומיגדר, או מעוניינים להיות פעילים בנושאים של קידום מעמדן של נשים, רווחתן, זכויותיהן ונושאים מיגדריים אחרים. המסלול פתוח למועמדים/ות מתחומים שונים של עשייה וממגוון רחב של אירגונים כגון: ארגונים פמיניסטים, ארגוני רווחה, סגוון ארגונים חברתיים ללא כוונת רווח, והסקטור הציבורי (יועצות לקידום מעמד האישה ממשרדים ממשלתיים ומהרשויות המקומיות).

מתכונת הלימודים:

שתי שנות לימוד, בהן ירוכזו הלימודים ביום לימודים אחד מלא (יום ד' בשבוע) ואחר צהריים נוסף (החל משעה 14, ביום א בשבוע). נוסף על כך יהיה על התלמיד/ה להשתתף במשך לימודיו/ה בשלוש עד ארבע סדנאות, בנות יום או יומיים כל אחת (תאריכים סדויקים ימסרו לפני ההרשמה). הסדנאות יועברו על ידי שתי"ל, אוניברסיטת תל-אביב- החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

בישראל פועלות כיום אלפי תנועות ועמותות המקדמות מטרות חברתיות שונות. שדות הפעילות של הארגונים הללו מגוונים מאד, וכוללים קידום וסיוע לנשים, רווחה חברתית וכלכלית, סיוע לקהילות מהגרים ומיעוטים, שימור הסביבה, חינוך מסוגים שונים, ועוד. במסגרת העמותות הללו פועלים מתנדבים ושכירים רבים. לצד אלו הפעילים במסגרות אלו לתקופות קצרות, רבים אחרים רואים בעבודתם עיסוק ארוך טווח במהלכו מתגבשת זהותם החברתית והמקצועית. יש המעריכים את מספר הפעילים הללו בעשרות אלפים. לצד הספונסאניות והלהט המאפיינים רבים מהארגונים החברתיים, מתעורר הצורך בקרב פעילים רבים לרכוש כלים לפעולה אפקטיבית. אופייה המורכב של פעילות חברתית מצריך כישורים ומיומנויות בתחומים רבים, בעיקר יכולת ניתוח תיאורטי ואמפירי של מערכות וסוגיות חברתיות. הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה כדיסציפלינות מדעיות מציעות תשתית תיאורטית ומתודולוגית מקיפה ורלוונטית. חברי החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטת תל אביב עוסקים במגוון תחומים הקשורים במישורן לסוגיות רבות המעסיקות ארגונים חברתיים פעילים. החוג מציע קורסים העוסקים באי שוויון מגדרי, אתני ומעמדי, בשוק העבודה, במערכות החינוך, המשפט, הרפואה ובתחום ההגירה. בנוסף נלמדים בחוג גם קורסים בתחומי שימור הסביבה, מדיניות הרווחה, תהליכי גלובליזציה, והמצב הפוסט-קולוניאלי. מטרת המסלול להקנות ללומדים בו בסיס תיאורטי, כלים מתודולוגיים והכשרה מעשית הרלוונטיים להם בעיסוקם. המסלול יספק לתלמידים כלים אנליטיים להבנת תהליכי שינוי חברתי, ויתרגלם ביישום הידע בתהליכים חברתיים רלבנטיים. מהסיבה הזו חברו החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ושיתל, שרותי תמיכה וייעוץ לארגונים לשינוי חברתי, כדי לקדם לראשונה תוכנית ייחודית זאת ולהביא מניסיון התאורטי והמעשי של שני גופים אלה. המסגרת הארגונית

מסלול הלימודים לתואר שני (MA) בסוציולוגיה במסלול ללא תזה) מבוסס בעיקר על תוכנית הלימודים הקיימת אך בתוספת קורס, סמינר פרקטיקום וסדנאות רשות בעלי חשיבות מיוחדת לפעילי שינוי חברתי.

תוכנית מ.א. בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מסלול התמחות בארגוני שינוי חברתי

החוג לסוציולוגיה
ואנתרופולוגיה,
אוניברסיטת תל-אביב
בשיתוף שתי"ל

(קוד 13א)

אוכלוסיית היעד

המסלול מיועד לסטודנטים לסוציולוגיה ולפעילים בארגוני שינוי חברתי המעוניינים ברכישת כלים תיאורטיים, מתודולוגיים ומקצועיים בתחום.

תנאי קבלה

- א. תואר ראשון מוכר בישראל בציון ממוצע של 85 ומעלה.
- ב. מחויבות חברתית ויכולת ניתוח של סוגיות חברתיות. המועמדים יתבקשו להגיש קורות חיים והצהרת כוונות.

אפשרויות מעבר ממסלול למסלול

תלמידי התוכנית יוכלו לעבור למסלול הרגיל עם תזה בכפוף לכללים הנהוגים בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ולא יאוחר מסוף הסמסטר השלישי ללימודיהם בתוכנית.

הדרישות

היקף הלימודים במסלול 37 ש"ס שיתפרסו על פני 4 סמסטרים. התלמידים יידרשו לכתוב 3 עבודות סמינריוניות שאחת מהן היא פרויקט גמר. בשאר הקורסים יינתנו בחינות או עבודות, בהתאם לדרישות הקורסים. התואר יוענק לתלמידים שיעמדו בהצלחה בכל דרישות התוכנית, כנהוג בחוג. ישמר הכלל האוניברסיטאי המאפשר לתלמידי תואר שני ללמוד קורסי תואר ראשון בהיקף שאיננו עולה על 25% מסך שעות הלימודים לתואר.

התואר

למסיימי המסלול יוענק התואר: "מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה".

לפרטים נוספים לפנות
למוטי גיגי -
motigigi@zahav.net.il
050/7833444

